

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za tuzemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pomir Sirije

Čim dalje bolj se zgoščujejo napovedi, da bo sredozemsko področje imelo veliko vlogo v bodočem razvoju vojnih dogodkov. Dvoje predelov je pri tem posebno važnih. Prvi je Španija, ki gre preko nje pot v severno Afriko, tako da pomeni vrata v najvažnejše francoske kolonije Maroko, Alžir in Tunis. Drugi predel je Bližnji vzhod, ki pomeni tako Egipt s Sueskim prekopom, kakor tudi kopni prehod v Prednjo Azijo. Tako Španija kakor bližnji vzhod so nekakšna vrata, ki lahko pomenijo za ekspanzivne težnje izhodišče velikih akcij. Ni treba, da se zatekamo k zgodovinarjem po pouk, kako so se prva in druga vrata izkazala v toku dolge preteklosti. Že povprečno izobraženemu človeku so znane stvari, kako so se ta vrata v zgodovinskem razvoju odpirala in zapirala. Podobna je, da se bo starodavno dogajanje ponavljalo prav v razpletu sedanje vojne.

Borba za Egipt je poglavje zase. Zadnje vesti napovedujejo, da je treba računati s skorajšnjim nadaljevanjem italijanske ofenzive iz Libije proti deželi ob Nilu. Toda v Egiptu samem je šele del odločitve, ki bo padla glede politične usode dežel Bližnjega vzhoda. V sedanjem položaju je vsaj tako važna tudi Sirija. Predvsem že po svoji legi, saj posreduje prehode od Sredozemskega morja proti vzhodu, proti Mezopotamiji, modernemu Iraku, pa v visoko arabsko zaledje, ki je sedaj razdeljeno med Turčijo, Rusijo in Perzijo. V trenutnem položaju pa je politična vloga Sirije skorajda še bolj važna, vsaj brez primere bolj kočljiva. Iz politične lege bi mogli nastati novi dogodki, ki bi bistveno pripomogli h komplikaciji situacije na Bližnjem vzhodu.

V zadnjih mesecih se ponavljajo glasovi, ki trdijo, da se za kulisami že pleče borba za Sirijo in da zahtevata velenje ali vojaške koncesije v tej deželi. Nima smisla, da bi si belili glave, v koliko so te vesti točne. Mnogo bolj morda je, da si ogledamo, kaj pomeni Sirije dejansko pomeni.

Francoska mandatna oblast je imela v deželi obilo težav. Izvirale so iz raznih vzrokov. Prvič je bilo važno že dejstvo, da Arabci niso bili zadovoljni z ločitvijo Sirije od ostalega arabskega ozemlja, ki je bilo v glavnem porazdeljeno na angleške mandate. Drugič so bila huda trenja med Arabci in verski-manjšinami, ki so, zlasti Maroniti na Libanonu, težili za osamosvojitvijo ter jo pod francoskim mandatom tudi dosegli. Tretjič so bile težnje Turčije, ki je stremela za tem, da odkrhne od Sirije one obmeine dežele, kjer so Turki močna manjšina ali celo v večini. V toku razvoja po svetovni vojni so bile saturirane manjšine v Siriji, tudi Turki so dosegli ponovno popravilo meje, le Arabci so ostali nezadovoljni. Francija se je v dobi režima ljudske fronte pripravljala, da podeli Siriji samostojnost, podobno kakor jo je Velika Britanija dala Iraku. Toda začetek mednarodne napetosti, ki je dovedla do sedanje vojne, je preprečila izvedbo tega zasnutka in vse je ostalo pri starem. Kakršne koli pa so v deželi antipatije do Francije, one izvirajo samo iz želje po obnovi sirske ali arabske samostojnosti, nikakor pa ne iz želje, da bi se sedanji mandatni režim zamenjal s čim drugim.

Poročila iz virov Bližnjega vzhoda trdijo, da bi se takoj raznel bojni ples na mejah Sirije, kakor bitno bi veseleli osi skušali dobiti v roke Sirijo v sporazumu s francoskimi oblastmi ali po kakem drugem podobnem potu. Zakaj Egipt je na primer lažje ogražati po prehodu iz Sirije in Palestine nego iz Libije. Med Libijo in Egiptom je puščava, ki ni niti prijetno prodirati skozi njo z velikimi vojnimi silami, niti ni ugodno imeti jo za hrbtno v času borbe. Iz Sirije do Sueskega prekopa pa je prehod skozi Palestino, odkoder je vendarle ožji puščavski pas do Suez. Ogromni pomen Sirije še naraste, ako pomislimo na veliko vlogo, ki jo ima glede oskrbe za nafto. Tudi ni podcenjevati njene vloge v celotnem arabskem svetu, ki se politično tako rekoč šele formira. Ako bi se zares vnela krvava borba za Sirijo, pa verjetno ne bi odjeknila samo v arabskem, marveč tudi v vsem islamskem svetu. Zakaj med muslimani vsega sveta je še vedno obilo krepkih skupnih vezi, dasi znatno drugačnih nego v starih časih. Oba tabora si zato prizadevata, da bi si pridobila simpatije muslimanov.

Ogromen pomen pripisujejo usodi Sirije v Ankarli. Turčija se smatra za naravno zaščito morja nekako varna, dokler se položaj v bistvu ne spremeni. Napada preko ožin se nekako ne boji, očitno v domnevi, da je v tej točki Rusija občutljiva. Kakor hitro pa bi se nova vojaška sila utrdila v Siriji, se turška varnost čez noč spremeni v jako kočljivo vprašanje. Ni zato čuda, da v Ankarli tako odločno poudarjajo stališče, da se status quo glede Sirije ne sme izpremeniti in da bi sleherna sprememba Turčijo prisilila v akcijo. Te dni so odlični turški državniki smatra-

Rumunski apel na Rim in Berlin

Prekinjenje direktnih pogajanj med Rumunijo in Madžarsko za rešitev problemov, nastalih po odcepitvi Erdelja — Posredujeta naj Nemčija in Italija

Bukarešta, 11. oktobra. AA. (Rador): Predsednik rumunske razmejitvene delegacije v Budimpešti je izročil sponenico svoje vlade predsedniku madžarske delegacije. V sponenici se poudarja, da je rumunska vlada sklenila, da začne izvajati določbe dunajske razsodbe in da začne tudi neposredna pogajanja z madžarsko vlado, da bi tako našla rešitev perečih vprašanj med obema državama. V ta namen je poslala vlada v Budimpešto posebno zastopstvo. Madžarska delegacija pa je večkrat odlašala s pogajanjem. Po sporočilu zunanjega ministra grofa Csakyja prvemu zastopniku Rumunije, po katerem se mora nadaljnje izvajanje določb dunajskega sporazuma med obema državama smatrati za nekaj nemogočega z ozirom na današnje napeto stanje, je bila rešitev vprašanj rumunske manjšine od madžarske strani končno zavrnjena. Z rumunske strani protestirajo proti imenovanju komisarjev pri vseh trgovskih in industrijskih podjetjih v zasedenem področju, ker ta ukrep obsoja na propad vsa ta podjetja.

Medtem pa se je — pravi sponenica dalje — začela v odstopljenih krajih splošna akcija proti rumunskemu prebivalstvu. Z Rumuni so začeli nečloveško postopati, jih v trumah pobijati itd. Pritožbe rumunske vlade glede tega so ostale brez praktičnih uspehov. Položaj se je še bolj poslabšal in je postal nevzdržen. Kljub temu pa rumunska vlada še dalje vztraja pri svojih predlogih, ki jih je stavila madžarski vladi in v kateri zahteva ustanovitev mešane komisije, ki naj bi na kraju samem proučila posamezne primere ter skušala zboljšati položaj prebivalstva. Rumunska vlada je pripravljena dovoliti tudi vrnitev Madžarov, o katerih trdijo, da so jih pregnali. Sponenica dalje ugotavlja, da z Rumuni postopajo madžarske oblasti, kot z brezpravnimi ljudmi. Poudarja tudi, da rumunska vlada ni dovolila preganjanja Madžarov, ki so sami od sebe izrazili željo, da bi se radi preselili v odstopljene kraje. Na poti do meje jim ni delala nobenih težav in je z njimi postopala človeško. Temu nasproti pa stoji preganjanje Rumunov od strani Madžarov. Madžari so z Rumuni postopali najkručeje in najbolj nečloveško.

Z ozirom na dejstva, ki so podana v sponenici, je rumunska vlada prisiljena poslužiti se sklepov dunajske razsodbe in zaprositi nemško in italijansko vlado, naj posredujeja zaradi rešitve položaja rumunskega prebivalstva v onih krajih, ki so bili priključeni Madžarski, da bi Madžarska takoj in v polni meri prevzela obveznosti, ki jih je dobila z dunajske razsodbe.

Rumunski delegati v Rimu in Berlinu

Bukarešta, 11. okt. br. (SDA). Danes je odpotoval iz Bukarešte v Rim bivši zunanji minister Manolescu v posebnih misijah, da jutri pa je napovedan odhod bivešega glavnega rumunskega delegata za pogajanja z Madžarsko Valeriana Popa za enako nalogo v Berlin. Naprosila bosta italijansko in nemško vlado, da bi posredovali na Madžarskem v prilog tamkajšnji rumunski manjšini.

Napetost je dosegla vrhunec z govoroma, ki sta jih predsednikom imela madžarski ministrski predsednik grof Teleki in rumunski podpredsednik vlade Horia Sima, ki sta v svojih govorih iznesla vrsto medsebojnih očitkov glede postopanja z Rumuni na Madžarskem in z Madžari v Rumuniji. Do teh govorov je prišlo šele, ko se je neposredna medsebojna akcija za ureditev manjšinskih problemov izjalovila.

Odobravanje rumunskega tiska

Bukarešta, 11. oktobra. AA. (Rador). Vsi listi objavljajo sponenico rumunske komisije v Budimpešti, ki je bila poslana madžarski delegaciji. Listi zlasti poudarjajo tisti del sponenice, ki se nanaša na ravnanje z Rumuni s področja, katerega so zasedli Madžari. Madžarska je — kakor ugotavljajo listi — odklonila predlog Rumunije, namreč da se sestavi mešana komisija za posvetovanja na kraju samem, za kar je Rumunija pokazala dobro voljo. Podatki, ki jih je navedla rumunska komisija v svoji sponenici, se zbudili v vseh krogih globok vtis ter se soglasno odobrava sklep, da se zahteva razsodišče držav osi in se od njih pričakuje, da bosta vsilili spoštovanje obveznosti, ki izhajajo iz dunajske razsodbe.

li za primerno, da so napravili potovanje v Hataj, v ono deželo, ki so jo Turčiji pred nedavnim odstopili Francozi.

Toda Sirija je ena od dežel, na kateri celo Rusija ni neinteresirana. Odkar so bili razkriti načrti, kako prijeti Rusijo v primeru, ako bi se Francija in Anglija radi Finske zapletli z njo v vojno, je Moskva zelo občutljiva tudi na to stran. Zakaj pokazalo se je, da se more zares iz Sirije brez posebnih težav z letalstvom ogražati rusko ozemlje ob Kaspiškem morju ter zlasti prizadeti tamkajšnje izvore nafte v Bakuju. Prihajajo vesti, da je ostala ruska občutljivost v tej točki zelo velika in da je to eden od činiteljev, ki za sedanjo francosko pozicijo v Siriji in brez

Kaj so videli

tuji novinarji

Bukarešta, 11. oktobra. AA. (Rador). Dopisnik agencije Stefani je v družbi več ameriških novinarjev obiskal obmejno mesto Curtici ob rumunsko-madžarski meji. Tu so novinarji videli 180 Madžarov, ki so bili s svojim pohištvom vred nastanjeni v 60 vagonih. Ti Madžari zapuščajo Rumunijo prostovoljno in so nad vse hvaležni domovini, ki jim je izkazala gostoljubje. Tuji novinarji so zatem videli tudi Rumune, ki so iz Madžarske prispeli na rumunsko tla in na katerih so se poznali še sledovi nečloveškega mučenja. Begunci so izpovedali, da so jih pregnali brezobzirno in jim dali prostora v živinskih vagonih.

Tudi Madžarska prosi za posredovanje

Budimpešta, 11. oktobra. AA. (Stefani). Z uradnega vira se je zvedelo, da je madžarska vlada včeraj sprejela sponenico rumunske delegacije, v kateri ta zahteva, naj posebna mešana komisija prouči vprašanja in pritožbe rumunske manjšine. Na podlagi izkušenj, ki si jih je pridobila v zadnjih 22 letih, madžarska vlada ne verjame, da bi rumunski predlogi mogli roditi zadovoljive uspehe. Iz tega razloga smatra za pametnejše opozoriti državi osi na položaj, ki je čedalje bolj napet, in na podlagi določb dunajske razsodbe zaprositi za posredovanje vlad v Rimu in v Berlinu. Madžarska vlada se nadeja, da je možno upostaviti normalen položaj med obema sosednjima državama.

Madžari zavračajo

rumunske obtožbe

Budimpešta, 11. okt. j. (MTI). V madžarski javnosti je vzbudila izredno pozornost vest, da je bilo na rumunsko pobudo ustavljeno delo mešane madžarsko-rumunske komisije, ki je bila imenovana na arbitražni konferenci na Dunaju kot institucija za definitivno ureditev odnosov med obema državama po novi teritorialni razmejitvi. Kot vzrok se navajajo rumunske obtožbe zaradi dozdnevno nepravilnega postopanja madžarskih oblastev v odstopljenih delih Transilvanije. Kakor se domnava, je rumunska vlada o prekinitvi dela v madžarsko-rumunski komisiji že obvestila vladi v Berlinu in Rimu ter ju poverila z vlogo posredovalca.

Budimpešta, 10. okt. br. (SDA). Madžarska službena agencija v posebnem komentarju odločno zavrača Horia Simo, ki je v svojem govoru prednočnim zagrožil, da ima tudi potrpljenje Rumunije svoje meje. Agencija pravi, da so Rumuni bili prvi, ki so pričeli preganjanje madžarsko manjšino v južni Transilvaniji.

Demonstracije

v Budimpešti

Budimpešta, 11. okt. o. Danes dopoldne je bila v Budimpešti velika demonstracija studentov proti izganjanju Madžarov iz Rumunije. Studentje so vzklicali proti Rumuniji in generalu Antonescu.

Madžarski listi v Rumuniji prepovedani

Budimpešta, 11. oktobra. AA. (MTI). Izvedelo se je, da so bili v Rumuniji prepovedani vsi madžarski listi in časopisi.

Izstopi iz madžarske vladne stranke

Budimpešta, 11. okt. AA. (DNB). Dozdej je 18 poslancev zapustilo vladno stranko. Vsi so izjavili, da so za bivešega predsednika vlade Imredyja. Iz krogov Bele Imredyja se slišijo tudi glasovi, da bo še nekaj drugih poslancev izstopilo iz vladne stranke.

Nemško-madžarski gospodarski dogovor

Budimpešta, 11. okt. j. (Stefani). V Budimpešti je bil sklenjen dogovor o tesnejšem sodelovanju med Madžarsko in Nemčijo na polju kmetijske proizvodnje. Pogajanja o tem vprašanju so se pričela v Budimpešti že avgusta ter so bila sedaj uspešno zaključena. Sklenjeni dogovor bo za Madžarsko zelo ugoden ter prinaša v veliki meri dokončno rešitev madžarskih gospodarskih problemov.

učinka. Končno ne smemo pozabiti, da je stara carska Rusija nekaj stremela po izhodu na morje preko Armenije in severne Sirije v Aleksandrijo, pa da je Velika Britanija zasedla Ciper predvsem v bojazni pred to rusko ekspanzivno možnostjo. Daleč so že ti časi in nauk iz njih je nemara komaj še uporaben v današnji situaciji, toda v moderni obliki je Sirija za današnjo Rusijo še vedno silno važna.

Ako bi se zares vnela krvava borba za Sirijo, bi vsi ti problemi tako rekoč oživelili in nedvomno v eni ali drugi smeri prinesli nova dogajanja. Prav radi tega se zdi, da bo ostala usoda Sirije tudi posleden eno najbolj delikatnih poglavljev mednarodne politike.

Pogajanja so se razvijala na temelju razgovorov, ki sta jih v avgustu imela v Berlinu nemški poljedelski minister Darre in madžarski kmetijski minister grof Teleki. Po razgovorih v Budimpešti je bil sklenjen sporazum, ki se nanaša med drugim na izmenjavo znanstvenih in praktičnih poskusov pri saditvi zdravilnih bilk, oljčnic, sadja, rejli rogatke živine, konj, perutnine in jaje. Ta sporazum bo še pospešil razvoj gospodarskih vezi med obema državama, Madžarska pa se bo lahko udeleževala urejanja vseh gospodarskih vprašanj v tem delu Evrope.

*

Kruh v Rumuniji

Bukarešta, 11. okt. AA. (Rador). Z uradnega mesta zanikajo trditve nekaterih tujih listov o pomanjkanju kruha v Rumuniji.

O nemških četah v Rumuniji

Londonska mnenja o položaju in nemških načrtih v Turčiji in Grčiji ni vznemirjenja

London, 11. okt. i. (U. P.). V londonskih političnih in diplomatskih krogih izjavljajo, da se vse bolj množijo informacije, ki govorijo za možnost nemške akcije preko Rumunije in Male Azije v smeri na Sueski prekop in Egipt. Prihod nemških čet v Rumunijo dasi službeno ni potrjen še niti od nemške, niti od rumunske vlade, se navaja kot glaven dokaz za možnost take akcije. Kot nadaljna država, ki bi prišla v poštev kot prehodno ozemlje za nemško oboroženo silo proti jugu, se navaja Bolgarija. Pojavilo se so že vesti o prihodu nemških čet na bolgarsko ozemlje, toda te vesti so se doslej izkazale za neresnične.

Po mnenju merodajnih angleških krogov pa je zelo značilno stališče Grčije in Turčije, ki se zaradi navzočnosti nemških čet v Rumuniji ne vznemirjata čez mero. Po mnenju teh krogov Nemčija v resnici nima tako dalekosežnih načrtov na jugovzhodu, kakor se to z gotovih strani prikazuje, marveč si bo tamkaj samo hotela čim bolj utrditi svoj položaj, ne da bi se kakorkoli hotela zapletati v oborožen konflikt v tem prostoru. V Londonu zato sodijo, da nemška akcija proti jugovzhodu nikakor ni tako aktualna, kakor se prikazuje, vendar pa ne izključujejo možnosti, da bo to postala v dogledni bodočnosti.

Napoved nemške objave

Berlin, 11. okt. o. Kar se tiče nemških čet v Rumuniji, naglašajo berlinski vladni krogi, da bo o tem objavljen komuniké o primerni priliki. S predčasno objavo Nemci ne marajo razkriti svojih načrtov. V Berlinu ni bilo mogoče dobiti nikakih pojasnil zakaj so Rumuni prepovedali izvoz petroleja v Grčijo. Opozarjajo pa, da je »News Chronicle« v nekem članku zahteval, naj bi Angleži bombardirali petrolejske vrelce v Rumuniji, ker so sedaj pod kontrolo nemške vojske. Službeni krogi izjavljajo, da bodo Nemci poskrbeli, da bodo interesi Rumunije kakor tudi nemški interesi v Rumuniji o pravem času popolnoma zavarovani.

Važno bo stališče Rusije

London, 11. okt. s. (Reuter). Timesov vojaški dopisnik izraža mnenje, da je morda prihod nemške vojske v Rumunijo samo manevar, ki naj odvrne pozornost od bližnje italijanske ofenzive proti Egiptu. Dopisnik misli, da ni verjetno, da bi hoteli Nemci udariti proti Egiptu preko Turčije in Sirije, ko je pot iz Libije mnogo lažja in bližja.

Nasprotno pa diplomatski urednik »Timesa« računa z možnostjo nemškega vojaškega pokreta proti Dardanelam. Pravi

Ne prepoved, temveč omejitve petrolejskega izvoza

Bukarešta, 11. okt. AA. Rumunska vlada je dala petrolejskim podjetjem navodila, po katerih pošiljanje petroleja iz Rumunije v Grčijo in Turčijo ne sme presepati obsega v mirni dobi. Ugotovljeno je bilo namreč, da so v zadnjih mesecih v Grčijo in Turčijo pošiljali mnogo več petroleja, kakor pa odgovarja normalni porabi v obeh državah. Še več, nakupi od strani grških in turških trdov so znašali večkratno količino porabe petroleja v mirni dobi.

Spet vpoklici rezervistov

Bukarešta, 11. okt. br. (United Press). Rumunska vlada je davi izdala nove vojaške ukrepe. V vojaško službo je bilo vpoklicanih nekaj letnikov rezervistov. Posebni ukrepi so bili izdani tudi za pospešeno gradnjo protiletalskih zaklonišč.

Odnosaji z Anglijo

London, 11. okt. i. (CBS). Angleški poslanik je imel v Bukarešti vrsto razgovorov z odgovornimi rumunskimi ministri, toda tako ti razgovori, kakor tudi druge informacije, ki jih je prejel poslanik Hoare, se po angleškem mnenju ne morejo smatrati za zadovoljive.

V odgovornih angleških krogih smatrajo položaj v odnosih med Anglijo in Rumunijo za zelo resen. Obstaja tudi možnost popolne prekinitve diplomatskih odnosov med obema državama, toda trenutno še ni mogoče reči, ali bo do prekinitve prišlo ali ne. Položaj Velike Britanije v njenih odnosih do Rumunije je po mnenju merodajnih angleških krogov tak, da si Anglija ne more želei popolne prekinitve diplomatskih odnosov, ker bi s tem zopet izgubila enega izmed kontaktov v vzhodni Evropi, ki itak že prihaja bolj in bolj pod nemški vpliv.

Angleži pred vojnim sodiščem

Bukarešta, 11. okt. s. (Reuter). Angleški državljani Miller, ki je bil pred dnevi aretiran od rumunske policije, je bil sedaj izročen vojnemu sodišču, kjer bo sojen pod obtožbo sabotaže. Tudi ostalih pet angleških državljanov, ki so se aretirani v Rumuniji, bo postavljenih pod isto obtožbo pred vojno sodišče.

Nemške podmornice v Črnem morju?

New York, 11. okt. s. (Reuter.) »New York Times« poroča iz Bukarešte, da štiri nemške podmornice že operirajo v Črnem morju. Po informacijah lista so bile podmornice poslane razstavljene v Rumunijo, tam pa so bile zopet sestavljene.

Letalska parada nad Bukarešto

Bukarešta, 11. okt. s. (Ass. Press). Danes popoldne je 150 letal v formaciji preletelo Bukarešto. Letala so nosila deloma nemške, deloma rumunske značke.

Italija štiri mesce v vojni

„Giornale d'Italia“ o političnem in vojaškem položaju Anglije — Na bojiščih ni bilo večjih dogodkov

Rim, 11. oktobra. j. Današnji »Giornale d'Italia« ugotavlja, da vstopa Italija v peti mesec vojne. Prav ob tem času se pričene tako na vojaškem kakor tudi na političnem polju nova faza akcije osi, kar dokazujejo pakt treh veleil, sestanek vodilnih državnikov Italije in Nemčije na Brennerju ter potovanje španskega notranjega ministra Serrano Suerija v Nemčijo in Italijo. List nato še enkrat podaja pregled vseh teh dogodkov ter naglašja, da je Španija, dasi še ni v vojni, zmerom bolj solidarna z državama osi. »Giornale d'Italia« ugotavlja nadalje, da je moralo biti že takoj ob vojni napovedi zapadnih veleil v jeseni 1939 jasno, da se bo njihova akcija končala s porazom, ker je angleško-britanski koalicijski tokrat manjkalo sodelovanje Italije, Rusije in Japonske, ki so v svetovni vojni nastopale v enotnem taboru proti centralnim veleislama.

Danes je Anglija osamljena. Italija je na strani Nemčije sovjetska Rusija se drži izven konflikta, Japonska pa blokira britanske pozicije na Daljnem vzhodu ter je vsak trenutek pripravljena z orožjem podpreti Nemčijo in Italijo v borbi proti sleherne-

mu novemu napadalcu. Položaj Anglije postaja dan za dnem slabši. Angleži se zanašajo edinele še na pomoč enega samega prijatelja. Navzlic tej pomoči, ki pa še ni gotova, se Italija in Nemčija zavedata svoje zmage. Državi osi bosta sedanjo vojno nadaljevali z vedno večjo udarnostjo. Nadaljevali jo bosta jeseni in pozimi, ker sta si na jasnem, da vsako podaljšanje vojne na eni strani samo večja ceno dokončnega poraza Anglije, na drugi strani pa nagla zmaga osi enako povečuje njen pomen.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 11. okt. br. (Stefani). Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo 126. službeno vojno poročilo, v katerem pravi: Skupina naših letal je bombardirala letališče v Port Sudanu. Na vzletišču je bilo poškodovanih okrog 15 angleških letal. Sovražnik je dvakrat brezuspešno poskušal napasti naše postojanke v Vzhodni Afriki. Pri prvem napadu je bila kolona angleških motoriziranih sil na področju med Abugamelom in Tesenejem v Eritreji zla-

Nadaljevanje na 2. str.

Streljanje čez Rokavski preliv

Nemški dalekometni top na francoskem nabrežju, odkoder strelja proti Dovru

Leva in desna stran obraza

Razlika med obema polovicama

Znanstveniki so se že pogosto bavili z dejstvom, da je človeški obraz le redkokdaj somerno izoblikovan. Obe polovici obraza sta si skoraj vedno tako neenaki, da dobimo dva popolnoma različna obraza. Če sestavimo enega n. pr. po fotografijah iz leve polovice in njene zrcalne podobe, druga pa iz desne polovice in njene zrcalne podobe. Razlike so lahko tako velike, da je videti, kakor da imamo pred seboj podobe dveh različnih ljudi.

Neki zdravnik, dr. de Crinis, je v zadnjem času proučeval ta pojav in je prišel do prepričanja, da se v levi strani obraza izraža tisto človekovo podzvestno delujoče bistvo, ki ga avdij nagoni in strasti, v desni polovici pa bolj tisto bistvo, ki deluje zavestno in zavestno zaznava. Desna polovica obraza je aktivnejša polovica, kakor ljudje večinoma z desnim očesom bolje vidijo, na desni strani kadijo in na desni zvečijo.

Vzpenjača na dnu rudnika

Teče z brzino 11 km na uro

Prvo vzpenjačo na zobata kolesa pod zemljo so zgradili v nekem rudniku bakrene rude v Mansfeldu. Rovl so tu do ostalih obratov tako oddaljeni, da je prišlo, kakor so izračunali, pri 8 in polurnem delavniku na rudarja za produktivno delo komaj 6 in 1/4 ure, mestoma celo samo 5 in pol ure. Da bi pospešili prevoz delavstva na delovne prostore, so že pred šestimi leti postavili v obrat žično železnico, ki teče na tračnicah, pred dvema letoma pa so sklenili dopolniti to delo z električno vzpenjačo na zobata kolesa do najgloblje globine rudnika, ki so jo sedaj dovršili in ki rabi enako prevažanju osebja, kakor na-

kopane rude. Proga je dolga skoraj tri kilometre in ima naklona 6 stopinj. Tirna širina znaša 90 cm, po sredi so pa vdolali zobato tirnico iz litega železa. Ker so temperature v globini stalno enake, so tračnice polagali lahko gladko drugo k drugi brez presledkov, tako da teče železnica mirno in brez sunkov po tej progi. Njena povprečna brzina pri vzpenjanju in vožnji navzdol je 11 km na uro. Čeprav je naprava veljala 1,1 milijona mark, se bo ta izdelek rentiral, kajti na izdatkih za doslej neproduktivno uporabljeni delovni čas bodo pridobili več nego 14 milijonov mark.

Zavarovane mule

Ameriška vlada ima poseben urad, ki sprejema od farmarjev zavarovanja na mule. Vlada ta zavarovanja podpira. Za nekoliko centov na mesec dobi farmar pravico kupiti si v primeru, da njegova mula pogine »naravne smrti«, novo žival, in sicer na državne stroške. Tudi morebitne stroške za živnozdravniško krije zavarovalnica. V primeru, da žival pogine od nezgode, pa nadomesti vlada farmarju nabavno ceno celo v dvakratnem iznosu. Nasprotno pa so uradni krogi odklonili predlog, da bi ustvarili tudi poseben sklad, iz katerega naj bi se vzdrževale stare, pensionirane mule.

Smrt tajnika guvernerja Gibraltarja

Ob nedavnem bombardiranju Gibraltara je bil ubit tajnik guvernerja Gibraltara, ki je imel čin polkovnika. Eksplozija bombe mu je s takšno silo strgala z glave čelado, da ga je zadušil usnjen pas, ki je bila z njim tesno zavezana čelada pod vratom.

Zlato iz Abesinije

Kakor poročajo iz rimskega vira, so pridobili v prvih osmih mesecih letošnjega leta v Abesiniji 299 kg zlata. V primeru iz lanskim 27 kg zlata pomeni letošnja produkcija lepo pridobitev.

Konec zapornega balona

Ostanki angleškega zapornega balona, katerega je sestrelilo nemško letalo

Nova velika zvezdarna v Italiji

Kakšen kilometer od Asiaga v Italiji gradijo na nekem hribu največjo italijansko zvezdarno in eno največjih v Evropi sploh. Zvezdarna bo imela ogromen vrtilni stolp s teleskopom, ki se bo dal naravnati na vsako točko na nebu. Pred glavnim vhodom so že postavili pet stanovanjskih hiš za znanstvenike in vodje zvezdarne. Udobna avtomobilska cesta veže Asiago s to napravo, ki se dviga v višini nad 1000 m.

Turki pripadajo beli rasi

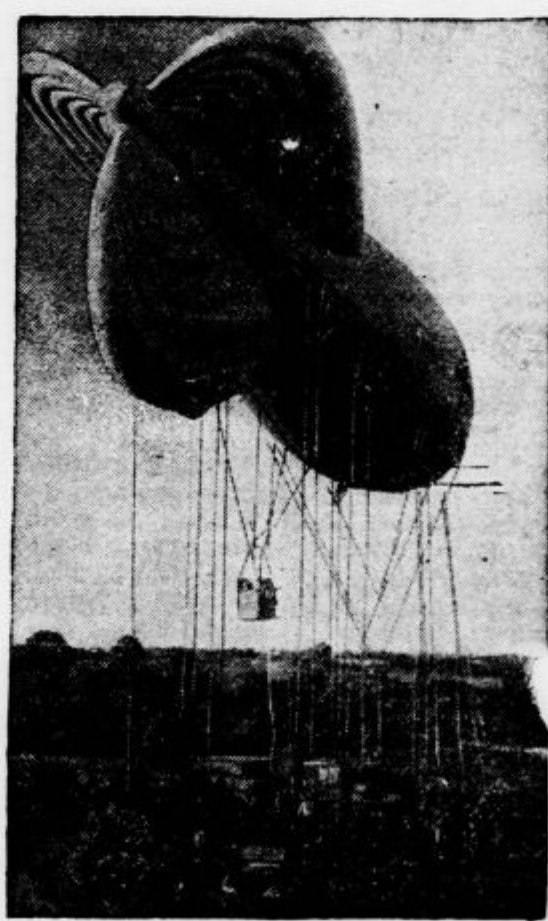
Turška vlada je že pred časom odredila, naj se pripadnost Turkov preišče z rasnega vidika. Zdaj je ta študij končan in učenjaki objavljajo rezultate, po katerih ni dvoma, da pripadajo Turki belemu plemenu.

Antropološke karakteristike Turkov so: povprečna višina pri moških 165, pri ženski 152 cm, pravi nos, plave oči in kostanjevi lasje. Povprečna turška lobanja je brahiocefalna. Turška raziskovanja so bila izvršena na strogo znanstveni podlagi, tudi na podlagi izsledkov v starih grobovih. Po zaključkih učenjakov ne žive Turki v Anatoliji šele od enajstega stoletja dalje, kakor se je doslej mislilo, marveč že več tisoč let.

Žarometi na dnu morja

V Oeresundu je v eni izmed zadnjih noči strmoglavilo angleško letalo v morje. Vsa posadka je utonila. Nekoliko ribičev je kmalu potem plulo čez mesto, na katerem se je letalo potopilo, in so zapazili nenavaden svet, ki je prihajal z morskoga dna. Globoko pod površino so potem ugotovili trup letala, v katerem so žarometi še goreli. Goreli so dalj časa skozi temno morje in so na zadnje ugasnili.

Opazovalni balon

Ob Rokavskem prelivu opazujejo Nemci poletje in učinke svojih letal proti Angliji iz takšnih balonov

Zgodba o »zlatem oslu«

Kako so odkrili zlata ležišča pri Sullivanu

V osrednjem Idahu v Zedinjenih državah sta pred kakšnega pol stoletja dva iskalka zlata, Peck in Kellogg, mnogo mesecev zaman stikala v gorovju za srečo. Našla nista niti zrnce zlata. Na zadnje sta se ločila, da se vrne domov. »Prepušči mi svojega čela,« je dejal Kellogg. »Dobro greš ti lahko pes, ker je le nekoliko dni potovanja do tja. Jaz pa moram potovati mnogo tednov. Čim pojde mimo moje hiše kakšen transport do tvojega kraja, ti osla pošljem nazaj.«

Peck je kot dober tovariš privolil in njiju skupni zvesti spremljevalec na dolgih poteh, je zamenjal vodjo ter odkopal s Kelloggom. Kmalu potem je Kellogg srečal dva nova iskalka zlata. Ta dva se po njegovem črnoglednem poročilu, da ni v teh gorah nič najti, nista dala prestrašiti in sta nadaljevala svojo pot. Tedaj se je jima priključil tudi Kellogg z oslom. Misli si je, če ne bo nič pomagalo, vsaj škodilo ne bo nič.

Nekoliko ur pozneje je postal osel nenadno trmast, ne z besedo ne z batino ga ni bilo mogoče spraviti z mesta. Ko so si možje kraj podrobneje ogledali, pa so zagledali — zlato, pravo zlato. Tako so odkrili sirovite zlata poljane okrog današnjega Bunkarkila in Sullivanu. Kellogg ni o svoji sreči znil nobene besede, temveč se je zadovoljil s tem, da je svojemu staremu prijatelju ob priliki osla poslal nazaj. Toda ležišča zlata v vrednosti mnogih milijonov niso stvar, ki bi jo mogel dolgo zakrivati in ko se je Kellogg nekega dne razen tega s svojima novima prijateljema še spri, sta ta dva izblebela odločno vigo, ki jo je imel osel pri najdbi zlata. Tedaj je Peck Kellogga tožil in je tožbo tudi dobil. Sodniki so dejali, da bi brez osla tistega zlata sploh ne našli, zato pa pripade sivcu najmanj polovica vsega dobička. Peck si je dal milijone izplačati in je s svojim »zlatim oslom« živel odtlej v sijaju in veselju, dokler ju ni pobrala tista, ki ničesar ne pusti.

Tako rušijo bombe

Posnetek s neke ceste ob londonskem doku, kjer je bomba porušila angleško skladišče

Prenos krvi brez darovalca

Kirurgija v moderni vojni

Če prinese sanitetski oddelek v moderni vojni kakšnega ranjenca iz sprednje fronte v obvezovališče, odredi zdravnik v mnogih primerih takojšnjo transfuzijo krvi. Iz sanitetskega avta, ki je v dobrem kritju, prinesejo tedaj skrbno zavarovano ampulo. Ta ampula je nekakšna krvna konserva, ki nastane na ta način, da natočijo kri iz dovodnice kakšnega darovalca ali darovalke v stekleno posodo in ji primešajo določene snovi, ki preprečujejo zastiranje. Napolnjeno ampulo potem zatalijo in jo hranijo v hladilnih prostorih kakor

druga tečla. V hladilnih zabojih prinašajo potem letala ali posebni avtomobili te dragocene posodice v sanitetska skladišča ob fronti. Transfuzije izvršujejo s posebnimi pripravami. V ranjenčev dovodnico uvedejo tenko cevko, v ampulo počasi potiskajo zrak in pritisk odvaia konservirano kri v žilo. Darovalci morajo biti seveda le ljudje, ki jim kri ustreza vsem zahtevam. Po navedenem načinu je mogoče danes v lažaretu ali bolnišnici izvršiti prenos krvi, ne da bi bil darovalec prisoten.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da se v Washingtonu govori, da bosta rumunski kralj Mihail in general Antonescu v kratkem obiskala Berlin in Rim;

da je rumunska vlada prepovedala uvoz poljskega emigrantskega glasila »Kurier Polski«;

da nemški konzulati v Ameriki pozivajo v Zedinjenih državah naseljene Nemce, naj se čimprej vrnejo v domovino;

da je kitajski maršal Čankajšek prebrisan o svoji zmagi nad Japonci;

da so v svobodnih deželah Kitajske dne 10. oktobra praznovali 29. obletnico kitajske republike;

da so v Radomu na Poljskem otvorili velesojem, ki kaže napredek Poljske v prvem letu po nemški okupaciji;

da je umrla Katarina Mayo, pisateljica knjige »Mati Indija«;

da je žena edinega Churchillovega sina, poročnica v britanski vojski, te dni rodila zdravega sina;

da je na Madžarskem začelo primanjkovati masti in mila;

da so v moskovskem državnem konservatoriju odprli razstavo o življenju in delu skladatelja Petra Iljiča Čaikovskega;

da imajo v Hongkongu kolero, ki je zahtevala že okoli sto človeških žrtev.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Z vrečo krompirja v samoto

V neki vasi pri Bruslju je zapustil dom svojih staršev neki desetletni deček. Vzel je s seboj vrečo krompirja in odšel v gozd, kjer se je nastanil v jami. Postal si je z vejami in listjem in je živel kakor mali Robinson. Pekel je krompir, nabiral jagode in gobe, ki so mu nudile dovolj za preživljanje. Ko so ga našli ter ga vprašali, čemu je pobegnil z doma, je povedal, da se je naveličal »zlobnih ljudi«. Fant je bil pred begom z doma eden najinteligentnejših in najpametnejših učencev v razredu, ki ga je pohajal.

Telefonski zvonci iz stekla

Nemška državna pošta uvaža za telefonske aparate zvonce iz stekla, ki jih izdeluje v treh izvedbah. Stekljeni zvonci imajo družbeni zvok neko kovinasti in so se dobro obnesli, ker niso podvrženi vremenskim vplivom, zlasti pa ne vlagi.

ANEKDOTA

Nemški slikar Hans Thoma je preživel nekoč podčitnice na Bavarskem med čisto preprostimi kmeti. Tam ga je neka kmetica, ki je izvedela, da je slikar, prosila, naj naslika podobo njenega pokojnega moža. Thoma ji je rad ustrelel, toda kmetica ni imela nobene fotografije in slike in slikar je moral izgotoviti podobo samo na podlagi kmetičnega pripovedovanja. Ko je bila slika končana, je Thoma poklical kmetico k sebi in vprašal, kakšen se ji zdi pokojni mož.

»Saj to je on, moj pravi, pravcati pokojni mož! Je vzkliznila žena. Toda takoj je pristavila »Ampak revež!« kako zelo se je spremenil!

VSAK DAN ENA

»Obrijte me, prosim!« (Söndagsnisse Strix)

H. Adams
LEPA ZAROTNICA

Detektivski roman

Na svojo brzjavko je dobila Karolina od Dafne prav kmalu pritrdilen odgovor, tako da je mogla neutegoma zapustiti nevarno sosesčino St. Michael's Courta in je nekaj dni pred ostalimi gosti prispele v Warwickshire. Sošolka ki je sprejela z iskreno radostjo. Naloga gostiteljice ob tako množčevnem obisku je bila za mlado dekle polna odgovornosti, tem bolj, ker je gospod Summers gledal na to, da je bilo povabljenih za gospode dovolj število dam, in je bila zaradi tega vsa velika hiša do zadnje tujke sobice polna ljudi. Dafna je zaupala Karolini silno skrivnost. Skrivaj se je bila zaročila s Patom Warnerjem, mladim Ircem; oče ni še nič vedel o tem. Pat je bil sicer priden, toda ubog in še ni bil našel bližnjice do slave in bogastva, ki jo išče toliko ljudi. On in Dafna še nista vedela, kako naj čim primerneje razodejeta gospodu Summersu svojo zaroko. »Pat tudi pride na kriketne tekme,« je rekla Dafna. »Ali misli pri tej priložnosti govoriti z očetom?« je z zanimanjem vprašala Karolina. »Da, kakor hitro dobi nekaj iger. Očetu je strašno mnogo do tega, da bi odnesel pri tekmah zmag. Če bo Pat dobro igral, se bodo njegovi upi takoj zboljšali.«

»Tedaj bi morali postaviti mene za sodnico,« je dejala Karolina. »Jaz bi mu že pomagala. Kako krasno bi bilo, če bi se teden končal z zaroko!« »Ali pa kar z več zarokami,« je Dafna zvito dodala. »Mnogo zalih moških se obeta.« »Kdo na primer?« Karolina ni bila prijateljica še nič znila o spremembi svojih razmer. Vedela je, da se sme zanesti na njeno sočutje, vendar je bila trdno odločena, da prihodnji teden še živi duši ne črne besede. »Najprej gospod Bickerton, sijajen Američan. Teden dni se je že enkrat kratko oglašil pri nas, a se kmalu vrne. Bogat samec je in vsak obed pomeni zanj veliko slovesnost. Potem pride Charlie Goss, naš pomožni pridigar, zelo radoživ dečko. Bill Mason pride z nekim prijateljem, ki sem njegovo ime pozabila; sošolca sta bila. Tudi Vera bo z njim. Z Billom in Vero si se lani tu seznanila, jeli?« »Griz-za« seveda tudi pride. »Kdo je to,« groza? »Najbrže dober igralec kriketa, prvovrsten odbijač?« »Ne, vse nekaj boljsega: gospa Neils-nova, vdova papanovega zadnjega družabnika, ki se je oženil s svojo zavaljeno kuharico.« »Čemu jo pa vabite?« »Niti na misel nam ne hodi, da bi jo vabili; brez vabila prihaja, ker ima to za svojo pravico, papa se ji pa ne bi rad zameril.« Nadaljni razgovor se je sukal spet okrog Pata in ostalih gostov, največ sicer okrog Pata, dokler se nista ločili in odšli počivat. Tako je naneslo, da ni Karolina slutila o tistem gostu, ki si ga je izmed vseh najmanj želela srečati.

Drugi dan popoldne se je z gospodom Summersom izprehajala po parku. Porabila je prvo priliko, da se zavzame za Dafnino korist. »Ali ne bi določili častne nagrade za tistega, kdor napravi za vas sto točk?« je vprašala gospoda Summersa. »Denimo,« polovico tepe vašega kraljevstva in roko vaše hčerke?« »Ne, ne,« se je zahajljaj star mož. »To bi bilo preveč, čeprav ne dvomim, da je dober igralec kriketa gotovo tudi odlični zakonček.« Veselo čebjaje sta se vračala proti hiši. Od daleč sta bila videla, kako so se ustavili pred hišo dva ali trije avtomobili. Bili so Summersovi vozovi, ki so bili šli na postajo po Judyjo in druge goste. Ker je hotela Karolina prijateljico takoj pozdraviti, je s kratko opravičbo pustila gostitelja, naj si sam ogleda rastlinjake, in odhitela v hišo. Karolina je naglo stopila skozi hišna vrata in dobesedno planila nekemu moškemu v naročje. Bil je Peter Grey! — Le malokdaj v življenju ji je bilo zmanjkalo besede, a ta mah se ji je zadel, kakor da bi jo nekdo udaril po glavi. Prvi človek, ki ga je srečala, je bil tisti, ki se ga je hotela ogniti, in zdaj naj bosta ves teden dni gosta pod isto streho! Skoraj čudež je bilo, da ji v presenečenju ni ušlo njegovo ime. To bi bilo kakopak od sile usodno! A kri ji je vendarle planila v obraz in odskočila je, zmedena kakor šolarica. Zajecjajala je nekaj, takisto kakor »ne zamerite«, in hotela smukniti mimo njega, ko je zdajci izrekel njeno ime. »Gospodična Ormesbyjeva, če se ne motim?« je dejal.

»Da,« je signala. »Gospodična Summersova mi je rekla, da najdem zunaj njenega očeta in gospodično Ormesbyjevo. Na vso moč mi je žal, da sem vas tako preplašil.« Gledal jo je in se ljubeznivo smehljaj. V svoji svetlosivi flanelasti obleki se ji je zdel dokaj mlajši kakor nedavno tega v njeni počitniški hišici. Njegova pomečkana obleka in kosmati obraz sta bila takrat najbrže kriva neugodnega vtisa. »O, prosim, kriva sem jaz,« je dejala, še vsa zasopla, akoravno se ji je polagoma vračala zavest. »Gospod Summers je v breskovnjaku. Hotela sem steči v hišo, da pozdravim neko prijateljico.« S temi besedami je smuknila mimo njega. To vedenje se je kaj malo skladalo z njeno siceršno hladno preudarnostjo, a razumljivo je bilo, da se ji je mudilo. Kdo bi si mislil, da bo Peter tu in da se bo, nič hudega ne sluteč, celo zaletela vanj? Zakaj ji ga ni bila Dafna niti z besedico omenila? Takoj je morala k Judyji, da jo posvari. V veži je srečala druge goste, Judyje pa ni bilo videti. Ni se ustavila, marveč je hitela v svojo sobo. Vsaj trenutek je hotela biti sama, da se pripravi na prihodnje srečanje z možem, ki ga je bila ugrabila in ki je bil prisegel, da jo bo zasledoval. Zgoraj je videla, kako je dala hišna oskrbnica spraviti kos prtljage v sobo zraven njene. Pogled ji je zadostoval, da je razbrala ime. Peter Grey! Torej naj bo celo njen sosed; venomer ga bo morala srečavati, ako se ji ne posreči, da še za časa doseže izpremembo.

SPORT

Kdo bo jesenski prvak v ligi?

Amater ima jutri tekmo z Marsom v Ljubljani, ostale točke bodo delili v Mariboru, Celju in Kranju

Zadnje jutrišnje VII. kolo v slovenski ligi bo prvič odločilno. Tekmovanje se bo takoj nadaljevalo, toda odločilno bo zaradi naslova jesenskega prvaka v ligi. Ta naslov zasluži predvsem po poteku igre Amater, saj še ni bil do sedaj poražen.

Ce jutri Amater ponovi svojo odlično igro, ki jo je predvajal do zdaj, bo naš jesenski prvak. Mars mu bo jutri vsekar resen nasprotnik, na katerega so že računali vsi, ki so prišli z njim v stik z vso resnostjo. Marsova enajstovrstica je sedaj spojena v standardno moštvo, ki je po prvih srečanjih iz ligiških bojev izšlo prekaljeno in močno. Moštvo je bilo v začetku okrepjeno z novimi, a starejšimi rutiniranimi igralci, ki so se že mnogo let borili za naš nogomet.

Jutrišnja tekma bo zanimiva, ena sama borba za žogo in premoč na igrišču. Amaterja bo podpirala njegova lastna publika, ki ga spremlja povsod od zmage do zmage.

Jutri ob 15.15 bo vsako lahko pričala lepe ligaske tekme. Ob 14. nastopijo juniorji Marsa in Most. Obe tekmi bosta na igrišču Ljubljane. Mars poziva vse prijatelje, da mu pomagajo v tem boju in naporu do zmage.

Ostalih 6 točk jutrišnje nedelje bo oddali v naslednjih ligiških tekmah:

v Mariboru: Železnikar—Bratstvo,

v Celju: Olimp—Maribor in

v Kranju: Kranj—Ljubljana.

V prvem razredu ne zamudite med ostalimi tekmami.

Trije atletski mitingi — to nedeljo

ASK Primorja v Ljubljani

Kakor smo že poročali, bo jutri na telovadnici Sokola matica v Tivoliju atletski miting državnega prvaka ASK Primorja. Na mitingu bodo nastopili predvsem atletski prireditelji, razen tega pa še gostje iz drugih klubov, ki so se obljubili svojo udeležbo. Od atletov ASK Primorje bomo videli na startu predvsem odlične tekače Grabarja, Poljšaka, Nabernika, Klena, Brucana, Krevsa, Tavčarja, Perca, Hlebeceta, Boltavčarja, Mikusa, dalje skakače Slaninca, ki je letos skočil v višino že 1,80 m, Mareka, Polaka, metalce Kajfeža, Skazo in še mnogo novih atletov, zlasti juniorjev. Od gostov moramo omeniti zlasti odličnega mariborskega tekača Badla in Schmiedererja, ki sta obljubila, da bosta nastopila na mitingu. Povabljeni pa so tudi atleti ostalih klubov, tako da bo miting gotovo na višini.

Vse simpatizerje našega kluba, kakor tudi vse, ki se zanimajo za atletiko, vabimo, da obiščejo miting, ki se bo začel točno ob 15.

SK Elana v Novem mestu

Jutri bo v Novem mestu letos že druga večja sportna prireditev, ki bo kakor moč — dirka MK Ilirije na Gorjance, prav gotovo privabila veliko število gledalcev na telovadnico Z. F. O. na Grmu. Obeto se zanimive borbe, saj bo na startu okoli 50 tekmovalcev. SK Planina je prijavila 13 tekmovalcev, SK Ilirija 6; Kolenca, Mencingerja, Sodnika in ASK Primorje štiri juniorje. SK Elan pričakuje še nadaljnje prijave od Hermesa in Ilirije. Tudi številna domača ekipa juniorjev bo poslegla v borbo. Vstopnina propagandno nizka.

HERMES—SVOBODA

Jutri ob 9.30 bo odigrana prvenstvena tekma med tema dvema zelo izenačenima moštvoma za točke. Moštvi se zavedata važnosti tega nastopa in bosta napeli vse sile za dosego uspeha. Ob 11. bo tudi na stadionu Hermesa

juniorski nogometni »derby« med mladino Hermesa in Ljubljane. Ta tekma bo tudi za razvijane nekaj posebnega, saj se sestanejo najboljši juniorji ljubljanskega I. razreda, ki slovijo po svojem solidnem tehničnem znanju in borbenosti.

MOST—KOROTAN

Jutri ob 14.30 se na igrišču Most spoprieta dva najmlajša člana I. razreda. Kluba dozdaj še nista zabeležila uspeha in jima grozi nevarnost, da bi lahko izpadla. V tekmah, ki sta jih že igrala, sta pokazala pravi dober nogomet, le rutini svojih nasprotnikov ki so v tem razredu že udomačeni nista bila kos in sta zato klonila. V jutrišnji tekmi pa bo v glavnem odločala borbenost. Kljub temu da igrajo na svojem igrišču, se bodo morali Moščani pošteno potruditi, če bodo hoteli ugnati odlične Korotance.

CELJSKI NOGOMET

Jutri ob 9.30 se prične na igrišču pri »Skalni kleti« v Celju prvenstvena tekma mladini Atletikov in SK Jugoslavije. Ob 14 se bo ta srečala na Olimpijskem igrišču v drugorazredni prvenstveni tekmi SK Borut iz Gotovelj in SK Štore.

Ligaske tekme v Celju je omenjena na drugem mestu; celotni prvenstveni spored za nedeljo bomo objavili v jutrišnji številki.

Ljubljana ima nov sportni stadion

Svečana otvoritev bo v nedeljo 20. t. m. V nedeljo 20. t. m. bo izročen sportnikom v uporabo nov sportni stadion, ki ga gradi železničarski sportni klub Hermes. Prostor leži na lepem kraju v trikotju, kjer se cepita kamniška in gorenska proga, z lepim ozadjem Kamniških planin. Pokrovljstvo nad svečano otvoritvijo stadiona je prevzel prometni minister inž. Bešlič, za blagoslovitev je pa nastopil ljubljanski knezoškof, dr. Rožma. Ob tej priliki bodo zanimive lahkoatletске, nogometne, kolesarske in motoristične sportne prireditve. Stadion je delo, na katerega je lahko Ljubljana ponosna, saj je dobila z njim najmodernejši sportni prostor, kakršnega ni daleč naokoli. Odlikuje se s prekrasnim travnatim nogometnim igriščem, lepim tekaškim in dirkaškim za kolesarje in motoriste. Impozantni glavni in lični stranski vhod lepo izpopolnjujeta

to celoto in tudi vnanje dostojno reprezentirata velikost tega nad vse potrebnega sportnega prostora.

Madžarska—Hrvatska v tenisu

Po prvem dnevu je stanje točk 1 : 1

— Zagreb, 11. oktobra
Pred približno 400 gledalci in v zelo lepem vremenu se je danes popoldne na igriščih ZKD na Šalati začel mednarodni teniški dvoboj za pokal italijanske teniske zveze med Hrvatsko in Madžarsko.

V prvem singlu je Asboth igral z Mitšcem in gladko zmagal v treh setih 6:2, 6:0, 6:2. V drugem singlu je nastopil Puncić proti Gaboryju, ki je prav tako z lahkoto pridobil prvo točko za Hrvatsko v treh setih 6:3, 6:3, 6:0.

Stanje točk po prvem dnevu je torej 1:1. Tekmovanje se bo jutri nadaljevalo z dobblom.

Začetek dirke po severni Srbiji

MED ŠTEVILNIMI DIRKACI BO VOZILO TUDI 11 SLOVENCEV

Danes ob 7.10 jutraj bo izpred hotela »Balkana« na Terazijah v Beogradu startali kolesarji za dvodneвно dirko po severni Srbiji. Startni znak bo dal minister za telesno vzgojo g. Dušan Pantić.

Prvi dan bodo dirkači prevozili progo od Beograda do Subotice v dveh poletjih, in sicer najprej od Beograda mimo Fazove in Sremskih Karlovcev ter Novega Sada do Srebrenice, popoldne pa od Srebrenice dalje mimo Bačke Topole do Subotice. Jutri se bodo prav tako v dveh poletjih iz Subotice vrnili v Beograd. V obratni smeri bodo vozili mimo Horgoša, Stare Kanliže, Sente in Temerina do Novega Sada, popoldne pa nato nadaljevali preko Petrovaradina in Indije v Zemun, kjer bo cilj.

Za dirko je prijavljenih nad 60 vozačev. Glede na to, da vodi proga večinoma po ravnem, bo borba posebno med najboljšimi še mnogo bolj srdita, kakor je bila na vse bolj naporni devetdnevni vožnji po Srbiji. Od Slovencev so pod vodstvom zveznega tajnika Otrina in člana uprave Pleška odpotovali prednostnočim na to dirko naslednji vozači:

Peterelj, Gartner, Valant, Golob, Korenin, Gregorič, Berlić, Sojč, Gorenc, Horvat in Lavrih.

Med omenjenimi žal ni Podmilščaka in Grabnarja, ki sta morala zaradi nujnih zdravkov ostati doma, čeprav sta se na dirki okrog Srbije plasirala na najbolj vidna mesta.

Včeraj jutraj so slovenski dirkači prispeji v Beograd, kjer so bili prisrčno sprejeti. Iz Zagreba so obenem prispeli Pokupec, Davidović in Poldrugac. Zelo močna bo tudi udeležba iz Sarajeva in Borova.

Novo poglavje v plavalni aferi

Znana plavalna afeta iz Splita, v kateri se je del »hrvatske« plavalne reprezentance pred reprezentativno tekmo z Madžarsko uprl, da bi oblekel dres s hrvatskimi grbi in defilirai pred publiko ob zvokih hrvatske himne, zavzema zmerom širši obseg.

Te dni je prispela v Beograd ena prvih žrtve nezasišanih ukrepov Hrvatske plavalne zveze, Jugov plavalec in waterpolist Zdravko Samardžić, ki so mu v Dubrovniku »brez razloga« odpovedali službo pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev. Samardžića so v Beogradu nadve prisrčno sprejeli in mu takoj preskrbeli zaposlitev v enakem uradu, seveda pa ga bodo kot izvrstnega plavalca tudi uporabili v enem izmed beograjskih sportnih klubov. Samardžić je sportnim novinarjem iz Beograda podal nekaj zelo značilnih pojasnol o trenutnih sportnih razmerah, ki vladajo v Dubrovniku, predvsem pa v njegovem

bivšem klubu Jugu. Poudaril je, da so bili v Jugovii upravi sami Hrvati, plavalno in waterpolo ekipo pa so v glavnem sestavljali Jugoslovenci ali morda celo samo Srbi. Posledica je, da je zdaj to društvo razbito.

V zvezi z gornjim je popolnoma razumljiv sklep, ki so ga te dni sprejeli na seji Jugovega upravnega odbora, po katerem so črtali iz članstva Milana Ratkovića, Antona Nardellića, Zdravka Samardžića in Luko Ciganovića, z ukorom pa kaznovali Branka Žižka. Mata Dinkovića, Blagoja Barberija in M. Milosavljića »zaradi znane izjave, ki žali nacionalna čustva članstva«.

Tako torej hrvatski sportni forumi in sportni klubi dosledno izvajajo devizo, ki jo je eden zagrebških listov v vidni obliki objavil na sportni strani, češ da njim ni treba sportnikov rekorderjev, temveč sportnikov Hrvatov. Zato ne sme noben hrvatski sportnik pozabiti, da mora najprej biti Hrvat in šele potem sportnik!

IZ SMUČARSKEGA KLUBA LJUBLJANE

Letošnji redni občni zbor bo četrtek dne 17. t. m. ob 20. v velikem salonu ljubljanske kolodvorske restavracije z običajnim vsakoletnim dnevnim redom. Vabimo vse članstvo, da se obnega zbora udeleži v čim večjem številu.

Kondicijski trening za tekmovalce se vrši vsak ponedeljek, sredo in petek ob 20. v telovadnici II. držav. realne gimnazije na Poljanah. Trening vodi g. Senčar. Pričetek v ponedeljek dne 14. t. m.

Telovadba za članice bo vsako sredo ob 18.30 v telovadnici na liceju. Vodi g. Močnik. Pričetek v sredo dne 16. t. m.

Atletski sodniški zbor (Službeno). Za nedeljsko tekmovalje ASK Primorja na telovadnici Sokola v Tivoliju, ob 15. uri, odredim naslednji sodniški zbor: vrh. sodnik: Windisch Josip, vodja tek. D. Sanein, starter: se odredi na mestu, sodniki za skoke: Clmperman, Štok, Vahar, inž. Prašnikar, sodniki za mete: Cek, Trtnik, Safonik, Savnik, geom. Klepec, vrhovni zapisničar: Jež. — Doloženi g. sodniki se naprošajo, da se javijo na telovadnici vsaj ob 14.45 uri, da se bo tekmovalje začelo točno ob napovedani uri. Predsednik sod. zbora: Jaka Gorjanc 1. r.

SK Ljubljana. Drevi ob 20. obvezen sestanek ligaške skupine v tajništvu. Seznam igralcev je na običajnem mestu. V nedeljo naj bodo juniorji ob 10.15 v naši garderobi.

SK Mars. Drevi ob 20. strogo obvezen sestanek vseh igralcev ligaškega moštva pri načelniku. Kdor je zadržan, naj se javi podnevi tamkaj. — Postavi juniorskega in ligaškega moštva sta razvidni na oglasni deski. Avsec sigurno! Načelnik.

SK Slavija. Ob pol 9. naj bodo vsi, ki so v postavi za tekmo proti Adriji v klubski sobi, kjer dobe opremo. Prosim sigurno! Posebej Kerzan, Skapin! Ob 16. igrajo juniorji s Svobodo. Ob 15. naj bodo vsi za tekmo določeni in klubski sobi. Prosim točnosti! Načelnik.

O obnem zboru slovenskih plavalcev in složenem delu slovenskih plavalnih sodnikov sta v zadnji številki (46) »Ilustrovanih sportnih novosti« izšla dva obširna članka iz pera stalnega ljubljanskega sodnika tega zagrebškega poltednika. Razen tega bodo sportnike zanimali še številni drugi zanimivi prispevki o sportnih dogodkih in razmerah izven ožjih domačih mej. Posamezne številke so po 1 din.

SOKOL

Sokol Ljubljana-Siška je priredil v nedeljo dne 6. oktobra društveno tekmo v streljanju z malokalibrsko puško na razdaljo 40 m in tarčo v premeru 50 cm, a nišanska točka pa premer 2.5 cm. Tekmovalja se je udeležilo 16 članov in 6 naraščajnikov, kateri so dosegli od 50 dosegljivih točk: 1. br. Antosiewicz Robert 44 točk; 2. inž. Jesih Stane; 3. Klemenc Dra-

go 40 točk. Moški naraščaj: 1. Kragelj Mirko 33 točk; 2. Mirak Marko 33 točk; 3. Malgaj Marjan 30 točk. Članstvo in naraščaj obveščamo, da so strelske vaje vsak ponedeljek od 19.30 do 21. ure v Sokolskem domu.

Sokol I Tabor. Godbeni odsek vabi v svoje vrste brate iz ljubljanskih sokolskih društev, ki znajo kak pihalni instrument. Pri glasbi vsak terek in petek ob 20. ure daje v godbenem paviljonu na telovadnici Sokola I na Taboru. Vaje pihalne godbe so vsak terek in petek, orkestra pa vsako sredo od 20. do 22. ure.

Geografsko matično društvo je priredilo letos strelske tekme kot zaključek letošnjega poučevanja v streljanju. Preko 200 pripadnikov društva je bilo v strelskih tečajih. Pri tekmah je bilo jako mnogo strelcev odlikovanih s kolajno »Dobremu strelcu«. Dalje so priredili na letnem telovadšču tečaj za kolesarjenje in sokolski avtomobilski tečaj z 18 članicami in 2 članoma.

Smrt sokolskega »starešine« na Rabu. Br. Joso Bakota, znani neustrašni borec za pravice našega naroda v Hrvatskem Primorju pred svetovno vojno je bil med ustanovitelji rabskega Sokola, ki deluje že 30 let na tem lepem kraju našega Primorja in se ponosa tuči s svojim lastnim domom. Ustanovljen je bil leta 1910, ko je bil br. Bakota na najvišjem vzponu svojega nacionalnega udejstvovanja. Sedaj je tudi tega požrtvovalnega boreca vzela v 75. letu starosti bela žena. Bodi mu lep spomin za vse, kar je storil dobrega za naš narod in posebej za sokolstvo!

V Požarevcu so ustanovili Sokoli v svojem društvu jadranski odsek, ki si gradi v podzemlju sokolskega doma svoje prvo letalo. V odsek je pristopilo takoj nad 50 članov, kar je omogočilo, da je bila delavnica čim prej urejena in je pričela z delom. Tako se je tudi požarevsko društvo pridružio celi vrsti ostalih sokolskih enot, ki goje jadrarno letenje v svojih vrstah.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

Strelske tekme kranjske strelške družine so bile v nedeljo zaključene. V meddružinskih tekmah za pokal kranjske strelške družine je tekmovalo 5 ekip in so se razvrstili sledeče: Kranj 565 krogov, Ljubljana 530 krogov, št. Vid 415 krogov, Trzin 285 krogov in Slovenski Javornik 266 krogov. Na zmagovanih terti je bil 1. kapetan Per Franjo, Ljubljana, 193 krogov; 2. Ločnikar Hinko, Kranj, 192 krogov; 3. Černe Janez, št. Vid, 182 krogov. Na splošni terti na 200 m je bil 1. Kostanjevec Joco, Ljubljana 84; 2. Ločnikar Hinko, Kranj 75; 3. kapetan Per Franjo, Ljubljana 71. Na terti »Strelčev« na 150 m je bil 1. Pirc Oto, Slovenski Javornik 84; 2. Vrabec Rudolf, Kranj 84; 3. Demšar, Trzin 84. Na mladinski na 150 m je bil 1. Eržen Ivan 75; 2. Bele Zoran 56; 3. Vidmar Henrik 48. Flobert — dame: 1. gđc. Grabner Pavla 100 točk (od 100 dosegljivih); 2. gđc. Lukman Ivanka prav tako 100 točk. Tekma je v vsakem pogledu prav dobro uspešla in so se po razdelitvi nagrad vsi zadovoljni razšli. Tekmovalci so odnesli 42 lepih daril, prireditelji pa so se s to tekmo rešili zadnjega dolga.

RADIO

Sobota, 12. oktobra

Ljubljana 7: Jutranji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Plošče. — 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Pester spored s plošč. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: Zgodbe treh potepinov. — 17.30: Pri tičkih (plošče). — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Radijski orkester. — 18.40: Letalska vojna in obramba v medsebojnem odnosu in razvoju (dr. Fr. Ogrin). — 19: Napovedi, poročila, objave. — 19.25: Nacionalna ura. — 19.40: Nekaj veselih (plošče). — 20: Zunanje politični pregled (dr. A. Kuhar). — 20.30: Priška bratstva. — Pisan večer, izvajajo priški rojaki s sodelovanjem g. A. Stanka. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Beograd 19.40: Zvočna igra. — 21: Bujevske pesmi. — 22.30: Plesna muzika. — Zagreb 17.15: Orkester. — 20: Orkester in solisti. — 21: Plesna muzika. — 22.10: Moderne pesmi. — Sofija 19.50: Zabaven spored. — 20.30: Pevski večer. — 21: Bolgarski plesi in pesmi. — Praga 19.40: Mali orkester. — 19.25: Zvočna igra. — 21: Pester spored. — Berlin 19.15: Mali orkester in pevci. — 21: Lahka glasba. — 23.10: Nočni koncert.

Lepo, čisto, sončno sobo z dvema posteljama ali z posteljo in otomano, s hrano, se išče na Prulah, Poljanah, Kodeljevo, Vodnanj, Moste. Souporaba kopalnice. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Kopalnice«. 27809-23

Sobe išče Vsaka beseda 50 par. za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 15 Din

Večjo prazno sobo iščem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Profesor 666«. 27846-23a

Sobo s posebnim vhodom iščem za 1. november. — Ponudbe pod »Mire na ogl. odd. Jutra. 27880-23a

Dopisi Vsaka beseda 2 Din, davek 3 Din, za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 20 Din.

Mojstrana Dvignite pisano v oglaš. odd. Jutra. 27857-24

Jutranja zarja Dvignite pisano. 27862-24

Harmonija 29 Dvignite pisano. 27863-24

Kateri starejši, ne preveč pesni, mističen in prilično muzikalčen inteligent bi želel s mano dopisovati. Tudi anonimno. Odgovor na ogl. odd. Jutra pod »Kateri«. 28876-24

Varujte se patvorbi!

Dobro obrit, dobre volje!

5 pravo britevco postane brije res prvi učinek! Poskusite ROTBART EKSTRA TENKO!

zlač duma ekstra obrit in ekstra gibko!

ROTBART EKSTRA TENKO

10 kom. Din 15.-

MALI OGLASI CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš na enkratno pri stopnino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopsi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš na enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglaš se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš na enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—

Kam pa kam?

Pri Putrihu Danes in jutri največ zabave našel boš. Vsi vabljeni. 27858-18

Prezvela sem staroznani gostini pri »Jerneju« (Kozman) na sv. Petra cesti in priride. Izborna vina in vskovrstna topla in mizla jedila. Vljudno vabi Pintar Angelica. 27852-18

Službo dobi Dekle ki zna nekoliko kuhati in šivati iščem za takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 27782-1

Boljšo služkinjo

kot pomoč gospodinj za vsa domača dela, se sprejme na delo. Ponudbe pod »Dobri pogoj« na ogl. odd. Jutra. 27828-1

Boljša dekle pošteno in marljivo, za gospodinjstvo, in hišna dela, išče trčlanska družina s sobarico. Prednost nekaj znanja kuhanja. Plača dobra. Ponudbe pod »Pošteno dekle« na ogl. odd. Jutra. 27829-1

Krojaškega pomočnika za velike kose, sprejem takoj. Benedičić Franc, Ciril Metodova 8. Jese. nica. 27820-1

Raznašalec kruha in peciva, 15 do 18 let star, dobi službo. Depa. Postojnska 11. 27899-1

Službe išče Vsaka beseda 50 par. za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 15 Din

Iščem službo k samskem gospodu za gospodinjstvo. Pridna, poštena in skromna. Ponudbe pod »Izvrstna gospodinja« na ogl. oddel. Jutra. 28877-2

Krojaškega pomočnika za veliko delo sprejme. Rešetič, Masarykova c. št. 14-II 27844-1

Gospodarji!

Za izolacijo zidov in tal zahtevajte oblastveno preizkušeni nepremočljivi

N — CEMENT

Zastopstvo in zaloga

M. GREGOVIČ & Co.

LJUBLJANA — CELOVSKA CESTA 37 — TEL. 39-48

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.